

Nachtvlindernacht Viermarken 2022

Jan Deterd Oude Weme
KNNV Enschede

17 juni 2022

Nachtvlinders bij de Viermarken

Deze vrijdag valt in een steeds warmer wordende en droge week, waarin de boeren alom aan het maaien zijn en de weersvoorspelling voor de zaterdag zelfs 35 graden Celsius doet vrezen. Op deze avond is het nog steeds aangenaam warm, wind is er nauwelijks en wolken zijn vrijwel niet te bekennen. Alles aan dit tijdstip ademt dat het weekend begonnen is en, toeval of niet, aan de Viermarkenweg galmt luide feestmuziek vanaf de kantine van de voetbalclub aan de overkant (hebben ze misschien een kampioenschap te vieren?).

Rond de zorgboerderij hebben we andere prioriteiten en is de voorbereiding druk gaande met een klein groepje mensen. Tegen 21.30 uur staan de witte lakens er al weer strak bij en kunnen de lampen met hun verlokkenende werk beginnen.

Met een drietal begeven we ons naar de eiken langs de Viermarkenweg om de zoetige en licht alcoholische stroop op de bomen te smeren. Voor ons ruikt het bepaald niet onaangenaam.

Ondertussen hebben we het erover dat er tijdens onze eerste nachtvlinder-nacht op Hof Espelo nauwelijks tot geen vlinders op dit lekkere goedje zijn afgekomen. Nadrukkelijk vragen we ons af, of ons dit vanavond weer te wachten staat of dat de nachtbrakende insecten zich hier wel met graagte te goed zullen doen aan dit smakelijke goedje?! We zullen zien. Een goede verklaring hebben we eigenlijk nog niet, of het zou moeten zijn, dat de vlinders zo vroeg in het seizoen over voedsel niet te klagen hebben en daarom weinig belang hebben om op smeersels op boomstammen af te komen.

Enthousiast als we zijn, laten we ons niet beïnvloeden door een wat ongewis voor gevoel en moeten heel wat bomen er aan geloven, zullen we maar zeggen. Zeker wel zo'n 25. Ondertussen heeft zich al een groepje in de binnentuin, vlakbij de lakens, verzameld, waar de mensen van de Viermarken voor koffie en thee hebben gezorgd. Hulde en dank. Wederom een aangenaam welkom op deze mooie locatie in het fraaie buitengebied van Enschede-Noord. Wim Waanders en Mieke van Dragt zijn namens de zorgboerderij aanwezig.

Officieel trappen we om 22 uur af en sluiten we om middernacht, al is dat volgens de kenners wel aan de vroege kant. Het zijn niet voor niets nachtvlinders immers. Het eerste uur blijft het relatief rustig met de vlinders. Op de lakens beginnen zich al wel heel vlot ontelbare minuscule beestjes te verzamelen, die enkelen van ons doen denken aan beestjes die je vroeger geregeld in je ogen kreeg als je bijvoorbeeld in de schemering rond fietste. Het zouden veelal erg piepkleine kevertjes zijn.

Van vlinders op de bomen was evenmin sprake, hoe vaak we er ook langs gingen om te controleren. Op wat mieren of een paar rupsen na, viel er eigenlijk weinig van onze gading aan te treffen. Zou het dan toch weer...? Jazeker, we hebben er nauwelijks vlinders aangetroffen, wel wat mieren en enkele rupsen (van de plakker). Heel apart, maar we kunnen er weinig anders van maken. Nu al is het interessant, of zich dit fenomeen weer zal herhalen, wanneer we in Deurningen de volgende vlindernacht organiseren (op vrijdagavond 1 juli).

Gelukkig vond er een gunstiger ontwikkeling plaats bij de lakens, waar wel steeds meer leven in de brouwerij kwam met een heel fraaie opbouw. Er was sprake van een gestage toename van hoofdzakelijk vlinders, naarmate we het middernachtelijk uur naderden. Hoewel we tijdens de eerste helft van de avond best even onze aandacht konden laten verslappen en een of ander onderwerp bij

de kop konden pakken, zo hoorde ik de stikstof crisis voorbij komen, maar ook bijvoorbeeld de projecten waar de Viermarken mee bezig is (o.a. aanleg vijver) en het maaibeeld dat hier ook steeds meer volgens ecologisch inzicht wordt uitgevoerd. Mooi, mooi.

In de tweede helft gebeurt het dus allemaal, het bal is echt begonnen. De fotografen onder ons lopen heen en weer tussen de lakens om maar geen vlinder te missen. Vrijwel rond klokslag 24 uur krijgen we zowaar een echte apotheose en meldt zich ineens een dennenpijlstaart. Wat een verrassing, die zorgt voor een heel plezierige opwinding. Deze pijlstaart mag zich ongetwijfeld de ster van de avond noemen. In mijn veldgids voor vlinders (Readers Digest) lees ik, dat deze pijlstaart ongeveer een maand leeft en in een generatie vliegt van mei tot juli; vaak is er nog een kleine tweede generatie van augustus tot september. Overdag rust de vlinder graag op een boomstam en als het gaat schemeren gaat hij op zoek naar bloemen van m.n. de kamperfoelie en liguster. Met zijn lange roltong wordt de nectar uit de bloem gezogen. De voedseltochten duren tot diep in de nacht. De waardplant voor de rups is uiteraard de den, maar ook wel spar en lariks. Zoals de vlinder zich bij ons demonstreerde, riep hij (of zij?) het beeld op van een grote Boeing, die op het punt staat de lucht in te gaan. Het zal niet verbazen, dat we na deze impressie met een heel voldaan gevoel de Viermarkenweg verlieten en onze eigen nacht ingingen.

Hier volgt nog een gedeeltelijke opsomming van overwegend nachtvlinders, die we zagen: dennenpijlstaart, zwartkamdwergspanner, zonneproetbladroller, gevlekte zomervlinder, wilgensteilneus, behaarde schaduwwants, vliervlinder, oranjegeel halmuiltje, zwarthalsglansloper, stro-uiltje, scherphoekbanspanner, kleine wortelhoutspanner, veranderlijke boktor, ringelrups, gewone dennenlotboorder, geelpurperen spanner, grote parelmot, meidoornduifmot, maanpalmot, berken lichtmot, kroosvlindertje, houtspaander, hoornaar, hagedoornvlinder, vierlijneendagsvlieg, haarbos, groene eikenbladroller, groene dwergspanner, gewone grasmot, scherpe/vroege granietmot, geisha, gestreepte tandvlinder, gewone worteluil, gehakkelde spanner, fruitmot, donkere marmeruil, bruine huis-mot, boogsnuituil, bonte brandnetelmot, gewone witvlakbladroller, rookkleurige fruitmot, woudbladroller, heggebladroller, kristalbladroller, rode knopbladroller, en tot slot het aziatisch lieveheersbeestje.

Met excuus aan al de beestjes, die niet in de opsomming gekomen zijn. Maar wat een veelvoud van namen en wat een diversiteit en variatie. Blijft verwonderlijk!! Met dank aan WimB voor dit overzicht.

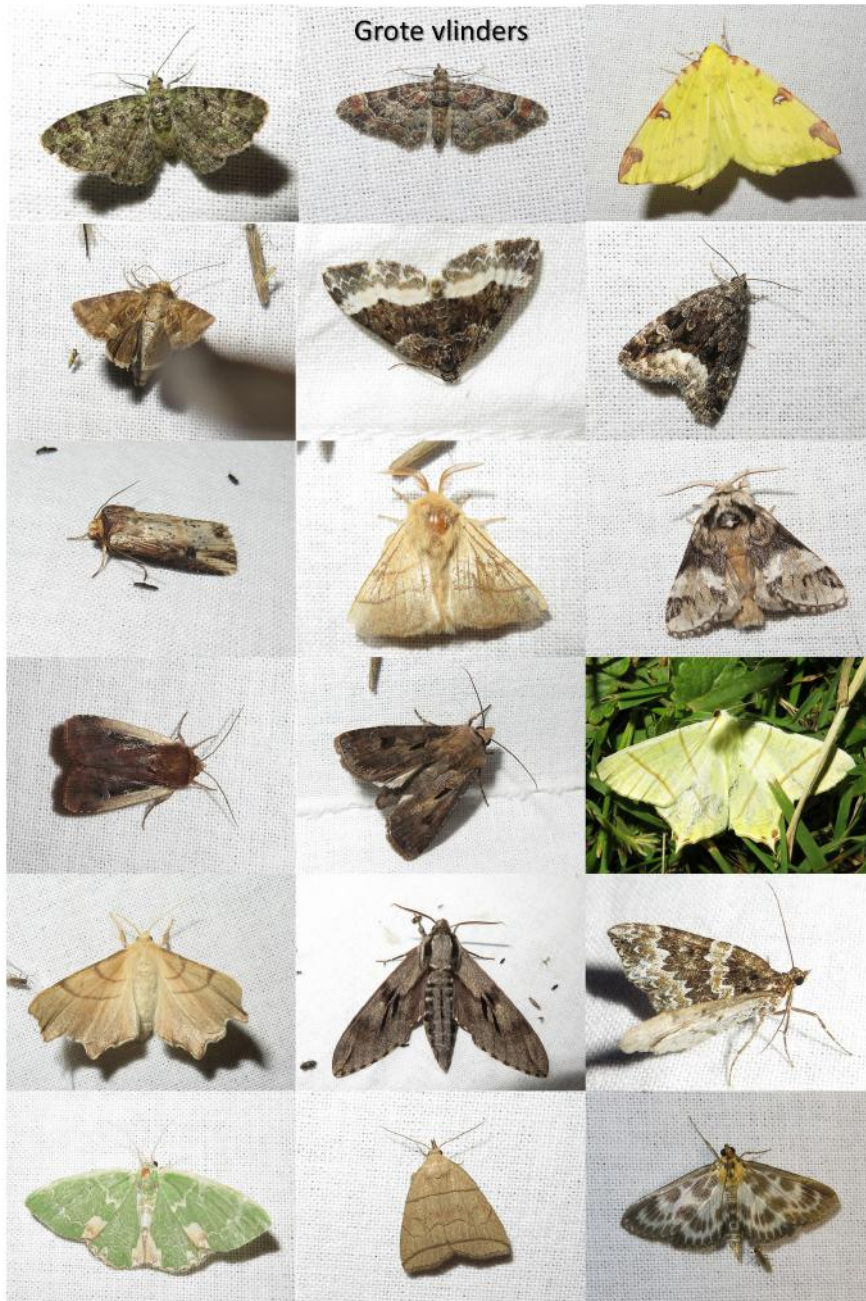
Tekst: Jan

Redactie: WimB

Foto's: Jan, WimB

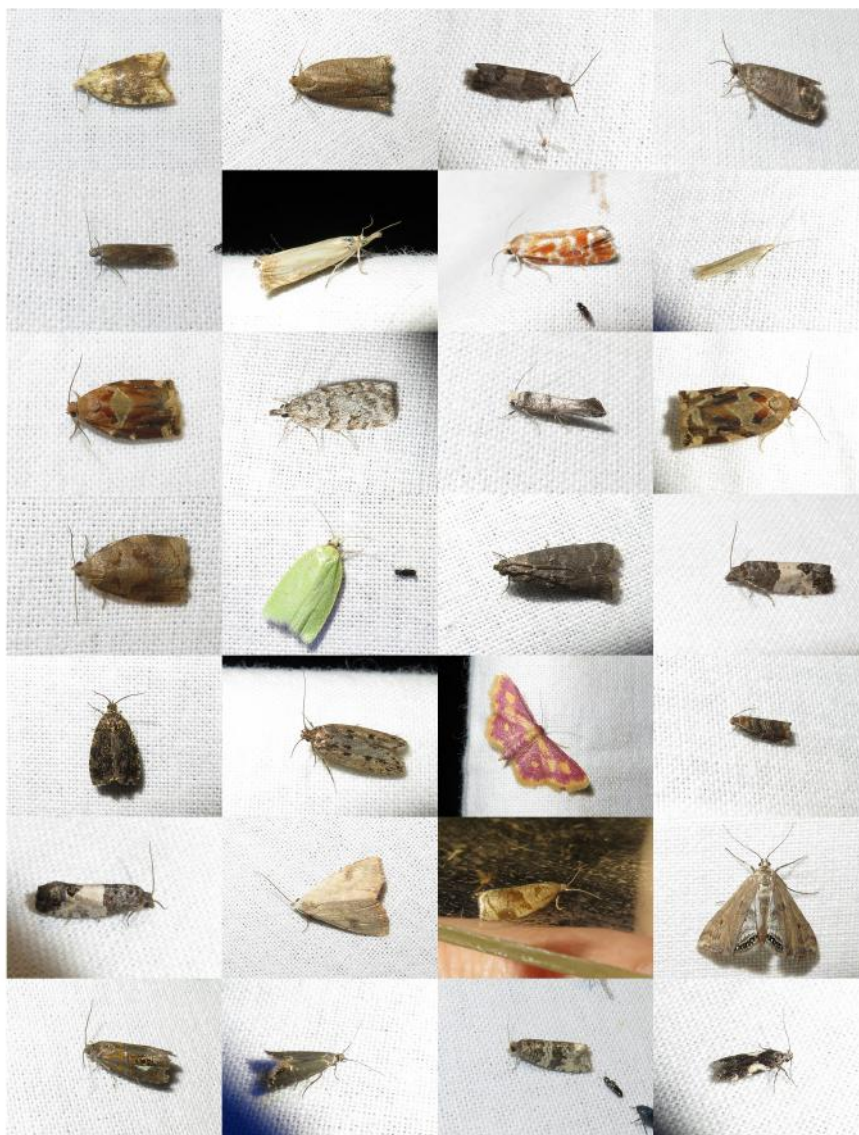

Aan het stropen. Foto Jan

Grote vlinders. Foto's WimB

Kleine vlinders

Kleine vlinders. Foto's WimB

Ander insecten

Andere beestjes. Foto's WimB